EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 19.7.2021
COM(2021) 431 final

2021/0245 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Češko

{SWD(2021) 211 final}

2021/0245 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Češko

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost[1] in zlasti člena 20 Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Izbruh COVID-19 negativno vpliva na gospodarstvo Češke. V letu 2019 je bruto domači proizvod na prebivalca (BDP na prebivalca) Češke znašal 68 % povprečja EU. V skladu z vmesno poletno napovedjo Komisije iz leta 2021 se je realni BDP Češke v letu 2020 zmanjšal za 5,6 %, v obdobju 2020–2021 pa naj bi se skupno zmanjšal za 1,9 %. Že dlje prisotni vidiki, ki vplivajo na srednjeročno gospodarsko uspešnost, vključujejo ohranjanje rasti produktivnosti, za kar so potrebne trajne strukturne reforme na področju izobraževanja, inovacijskega ekosistema in upravljanja ter ciljno usmerjene naložbe v infrastrukturo, raziskave in razvoj. Češka še ni povsem pripravljena na zeleni in digitalni prehod. Glede na izpostavljenost obsežnega predelovalnega sektorja na Češkem, vključno z avtomobilsko proizvodnjo, bodo tehnološke spremembe, kot je avtomatizacija proizvodnih procesov, verjetno pomembno vplivale na češko gospodarstvo. Poleg tega pokojninski in zdravstveni sistem predstavljata tveganje za dolgoročno vzdržnost javnih financ in gospodarstva.

(2) Svet je 9. julija 2019 in 20. julija 2020 v okviru evropskega semestra na Češko naslovil priporočila. Priporočil je zlasti, naj sprejme ukrepe, s katerimi se bo podprlo okrevanje gospodarstva, hkrati pa ohranjala dolgoročna vzdržnost javnih financ in krepile naložbe; zagotovi odpornost zdravstvenega sistema in izboljša razpoložljivost zdravstvenih delavcev, primarnega zdravstvenega varstva in integracije oskrbe ter razširjenosti storitev e-zdravja; podpira zaposlovanje z aktivnimi politikami zaposlovanja, zagotavljanjem spretnosti in znanj, tudi digitalnih, ter dostopa do digitalnega učenja; podpira mala in srednja podjetja tako, da bolj izkorišča finančne instrumente za zagotavljanje likvidnostne podpore, zmanjša upravno breme in izboljša e-upravo; da prednost zrelim javnim naložbenim projektom in spodbuja zasebne naložbe v podporo gospodarskemu okrevanju; usmeri naložbe na zeleni in digitalni

[1] UL L 57, 18.2.2021, str. 17.

prehod, zlasti na visoko zmogljive digitalne infrastrukture in tehnologije, čisto in učinkovito proizvodnjo in uporabo energije ter trajnostno prometno infrastrukturo, tudi v premogovniških regijah; odpravi ovire za razvoj v celoti delujočega inovacijskega ekosistema; zagotovi dostop do financiranja za inovativna podjetja in izboljša sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem pri raziskavah in razvoju. Komisija je po oceni napredka pri izvajanju teh priporočil za posamezno državo ob predložitvi načrta za okrevanje in odpornost ugotovila, da je bil dosežen znaten napredek v zvezi s priporočilom o sprejetju vseh potrebnih ukrepov za učinkovit odziv na pandemijo, ohranjanje gospodarstva in podporo okrevanju, ki bo sledilo.

(3) Češka je 1. junija 2021 Komisiji predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241. Načrt je bil predložen po postopku posvetovanja, izvedenem v skladu z nacionalnim pravnim okvirom. V posvetovanje so bili vključeni socialni partnerji, lokalni in regionalni organi ter drugi ustrezni deležniki. Nacionalna odgovornosti za načrte za okrevanje in odpornost je podlaga za njihovo uspešno izvajanje in trajen učinek na nacionalni ravni ter verodostojnost na ravni Unije. Komisija je v skladu s členom 19 Uredbe (EU) 2021/241 ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost v skladu s smernicami za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi.

(4) Načrti za okrevanje in odpornost bi morali slediti splošnim ciljem mehanizma za okrevanje in odpornost, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/241, in instrumenta EU za okrevanje, vzpostavljenega z Uredbo Sveta (EU) 2020/2094[2], da bi podprli okrevanje po krizi zaradi COVID-19. Spodbujati bi morali ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo Unije s prispevanjem k šestim stebrom iz člena 3 Uredbe (EU) 2021/241.

(5) Izvajanje načrtov držav članic za okrevanje in odpornost bo pomenilo usklajena prizadevanja za naložbe in reforme po vsej Uniji. Z usklajenim hkratnim izvajanjem reform in naložb ter izvajanjem čezmejnih projektov se bodo te reforme in naložbe vzajemno krepile in ustvarile pozitivne učinke prelivanja po vsej Uniji. Približno tretjina učinka instrumenta na rast in ustvarjanje delovnih mest v državah članicah bo tako posledica prelivanja iz drugih držav članic.

Uravnotežen odziv, ki prispeva k šestim stebrom

(6) V skladu s členom 19(3)(a) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.1 Priloge V k navedeni uredbi načrt za okrevanje in odpornost v veliki meri (ocena A) predstavlja celovit in ustrezno uravnotežen odziv na gospodarske in socialne razmere ter s tem ustrezno prispeva k vsem šestim stebrom iz člena 3 navedene uredbe ob upoštevanju specifičnih izzivov, s katerimi se sooča zadevna država članica, in dodeljenih finančnih sredstev zadevne države članice.

(7) Češki načrt za okrevanje in odpornost predvideva celovit in uravnotežen odziv na krizo, ki jo je povzročila pandemija. Načrt vključuje ukrepe, ki prispevajo k vsem šestim stebrom, kot so opredeljeni v členu 3 Uredbe (EU) 2021/241. Načrt se izrecno sklicuje na šest stebrov, navaja, kako so obravnavani z različnimi ukrepi, ter vsebuje komponente, ki prispevajo k vsaj enemu ali več stebrom. Načrt sestavlja sveženj naložb in reform, osredotočenih na ključna področja, kot so digitalizacija, zeleni

[2] Uredba Sveta (EU) 2020/2094 z dne 14. decembra 2020 o vzpostavitvi Instrumenta Evropske unije za okrevanje v podporo okrevanju po krizi zaradi COVID-19 (UL L 433I, 22.12.2020, str. 23).

prehod, izobraževanje, dostop do financiranja, kultura, raziskave in inovacije ter zdravstveno varstvo.

(8) V načrtu so predvideni ukrepi, usmerjeni v prihodnost, za lažjo digitalno preobrazbo in zeleni prehod češkega gospodarstva. Ukrepi vključujejo razširitev e-uprave, vključno z odprtimi podatki in storitvami e-zdravja, naložbe v digitalizacijo pravosodnega sistema v državi, širitev zelo visokozmogljivih omrežij in omrežij 5G, digitalne inovacije, digitalne spretnosti in znanja ter digitalizacijo industrije. Cilj načrta je povečati delež trajnostnih načinov prevoza, prihraniti energijo in zmanjšati emisije toplogrednih plinov, hkrati pa prispevati k ciljem v zvezi z blažitvijo podnebnih sprememb in prilagajanjem nanje, ohranjanju in obnovi narave ter izvajanju rešitev krožnega gospodarstva. Ukrepi obravnavajo posebne socialno-ekonomske izzive, s katerimi se sooča Češka, saj podpirajo inovacijski ekosistem ter razvoj znanj in spretnosti v izobraževanju in usposabljanju, pri tem pa upoštevajo tudi socialne razlike.

Obravnava vseh ali pomembnega dela izzivov, opredeljenih v priporočilih za posamezno državo

(9) V skladu s členom 19(3)(b) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.2 Priloge V k navedeni uredbi se pričakuje, da bo načrt za okrevanje in odpornost prispeval k učinkovitemu obravnavanju vseh ali pomembnega dela izzivov (ocena A), opredeljenih v specifičnih priporočilih za zadevno državo članico, vključno z njihovimi fiskalnimi vidiki, ali izzivov, opredeljenih v drugih ustreznih dokumentih, ki jih je Komisija uradno sprejela v okviru evropskega semestra.

(10) Načrt vključuje sklop reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in prispevajo k učinkoviti obravnavi vseh ali znatnega dela gospodarskih in socialnih izzivov, opredeljenih v priporočilih za posamezne države, ki jih je Svet naslovil na Češko v evropskem semestru leta 2019 in 2020, zlasti na področju zdravstvenega varstva, znanj in spretnosti, izobraževanja, zelenega in digitalnega prehoda, prometa, podpore podjetjem ter raziskav in razvoja. Načrt prispeva k reševanju strukturnih izzivov, opredeljenih v priporočilih za posamezno državo, saj vključuje več naložb in reform, ki naj bi spodbudile napredek v češkem gospodarstvu in družbi. Močno se osredotoča na naložbe v navedena področja, zlasti v energijo, digitalno infrastrukturo in trajnostni promet. Na področju energije Češka načrtuje posodobitev distribucijskih omrežij za daljinsko ogrevanje, povečanje obnovljivih virov energije, izboljšanje energijske učinkovitosti v stanovanjskih in javnih stavbah ter zamenjavo kotlov na premog v gospodinjstvih. Projekti digitalne in prometne infrastrukture so osredotočeni na zelo visokozmogljiva digitalna in železniška omrežja, ki naj bi prispevala k postavitvi sodobnih in zelenih temeljev za prihodnjo rast produktivnosti.

(11) Te naložbe naj bi bile podprte z reformo postopka za izdajo gradbenega dovoljenja, vključno z digitalizacijo postopka, ki bo znatno skrajšala njegovo trajanje. Pričakuje se, da bodo ukrepi za e-upravo in boj proti korupciji dodatno izboljšali poslovno okolje. Potencial rasti in konkurenčnost češkega gospodarstva bi bilo treba podpreti tudi z naložbami v raziskave in razvoj, ki bi morale biti usmerjene v javno-zasebno sodelovanje, dostop do financiranja in nefinančno podporo inovativnim podjetjem, zlasti malim in srednjim podjetjem ter izboljšanje inovacijskega ekosistema, ter bi se morale osredotočati tudi na industrijska, okoljska, prometna, kulturna, digitalna in zdravstvena področja. Priporočila Sveta v zvezi s trgom dela, spretnostmi in znanji ter izobraževanjem naj bi se po pričakovanjih obravnavala obravnavana v okviru sistemov

za preusposabljanje, s priložnostmi za vseživljenjsko učenje v podjetjih, novimi ustanovami za otroško varstvo, digitalnimi spretnostmi in znanji za učitelje, posodobljenimi učnimi načrti, ki spodbujajo digitalne spretnosti in znanja ter pismenost, računalniško opremo za šole ter ukrepi, osredotočenimi na neenakosti v izobraževanju. Priporočila v zvezi z zdravstvom naj bi bila obravnavana z okrepljenim preprečevanjem raka in rehabilitacijo po njem, razvojem portala e-zdravja, ki bo spodbujal prakse celostne oskrbe, in podporo izobraževanju v zdravstvu. Dodatni dopolnilni ukrepi vključujejo ukrepe za izboljšanje dolgotrajne oskrbe.

(12) Za priporočila Sveta v zvezi s takojšnjim odzivom fiskalne politike na pandemijo se lahko šteje, da ne spadajo na področje uporabe načrta Češke za okrevanje in odpornost, ne glede na dejstvo, da se je Češka v letih 2020 in 2021 na splošno ustrezno in zadostno odzvala na takojšnjo potrebo gospodarstva po podpori s fiskalnimi sredstvi v skladu z določbami splošne odstopne klavzule Pakta za stabilnost in rast.

(13) Vendar pa načrt ne obravnava dolgoročne vzdržnosti javnih financ. Glede na srednje- do dolgoročno naravo tega izziva nujnost reševanja tega vprašanja v sedanjih gospodarskih razmerah ni tako očitna kot pri drugih priporočilih. Vendar se bo Češka morala še naprej soočati s srednje visokimi tveganji za dolgoročno fiskalno vzdržnost javnih financ, predvsem zaradi stroškov staranja prebivalstva. Izboljšanje dolgoročne fiskalne vzdržnosti pokojninskega in zdravstvenega sistema tako ostaja pomemben izziv, ki ga bo treba obravnavati v prihodnjih letih. Poleg tega načrt pri obravnavanju priporočil le do določene mere upošteva regionalne razlike.

Prispevek k potencialu rasti, ustvarjanju delovnih mest ter gospodarski, socialni in institucionalni odpornosti ter izvajanju evropskega stebra socialnih pravic

(14) V skladu s členom 19(3)(c) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.3 Priloge V k navedeni uredbi se pričakuje, da bo imel načrt za okrevanje in odpornost velik vpliv (ocena A) na krepitev potenciala rasti, ustvarjanje delovnih mest ter gospodarsko, socialno in institucionalno odpornost države članice, s tem pa prispeval k izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, vključno s spodbujanjem politik za otroke in mlade, ter na ublažitev gospodarskih in socialnih posledic krize zaradi COVID-19 ter s tem okrepil ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo in konvergenco v Uniji.

(15) Simulacije, ki so jih opravile službe Komisije, kažejo, da bi lahko po načrtu BDP Češke do leta 2026 narasel za od 0,8 % do 1,2 %[3]. Pričakuje se, da bo načrt za okrevanje in odpornost prispeval h gospodarski rasti in ustvarjanju delovnih mest na Češkem. Načrt dosledno obravnava več ugotovljenih slabosti v gospodarstvu, zlasti izpostavljenost industrije tveganjem zaradi avtomatizacije in zelenega prehoda, nizke ravni financiranja raziskav in razvoja za inovativna podjetja v začetni fazi, neskladij v znanju in spretnostih, nizke udeležbe žensk in nizko usposobljenih oseb na trgu dela ter neučinkovitosti v javni upravi.

(16) Načrt obravnava te slabosti in ranljivosti, zlasti z usmerjanjem finančne in nefinančne podpore v mala, srednja in velika podjetja in projekte, kar jim bo omogočilo sodelovanje pri zelenem in digitalnem prehodu, naložbami v promet, ukrepi za izboljšanje raziskovalnega in inovacijskega ekosistema, spodbujanjem sodelovanja

[3] Simulacije odražajo splošni učinek instrumenta NextGenerationEU, ki vključuje tudi financiranje za program REACT-EU, ter povečano financiranje za program Obzorje Evropa, InvestEU, Sklad za pravični prehod, razvoj podeželja in rescEU. Simulacija ne vključuje morebitnega pozitivnega učinka strukturnih reform, ki je lahko znaten.

med znanostjo in podjetji ter financiranjem digitalizacije in raziskav ter inovacij v strateških sektorjih v skladu s strategijo za pametno specializacijo ter zagotavljanjem financiranja zagonskim podjetjem v začetni fazi. Ukrepi, ki obravnavajo prilagodljivost delovne sile, vključujejo revizijo učnih načrtov ter ukrepe za izpopolnjevanje in preusposabljanje, nizka udeležba žensk z majhnimi otroki na trgu dela pa se rešuje s povečanjem zmogljivosti ustanov za otroško varstvo. Načrt predvideva ukrepe za spodbujanje uporabe storitev e-uprave, poenostavitev postopkov za izdajo gradbenih dovoljenj in izboljšanje preprečevanja korupcije z zakonodajnimi ukrepi, kar naj bi prispevalo k izboljšanju poslovnega okolja za zasebne vlagatelje.

(17) Načrt za okrevanje in odpornost prispeva k reševanju več družbenih izzivov, pomembnih za Češko, in podpira izvajanje evropskega stebra socialnih pravic. Pričakuje se, da bodo ukrepi podpirali socialno kohezijo in reševali vrsto izzivov na tem področju. Zagotavljanje zelo visokozmogljivih omrežij na podeželskih območjih naj bi ublažilo razkorak med mesti in podeželjem pri dostopu do povezljivosti. Okrepljena podpora šolam z večjim deležem učencev iz socialno-ekonomsko prikrajšanih okolij in oprema IT za prikrajšane učence in študente naj bi prispevali k odpravljanju neenakosti v izobraževanju. Povečanje zmogljivosti v predšolski vzgoji in usposabljanju bi moralo okrepiti enake možnosti in spodbuditi udeležbo žensk na trgu dela. Drugi pomembni ukrepi, ki obravnavajo potrebe otrok, vključujejo reforme učnih načrtov za krepitev digitalnih spretnosti in znanj učencev in uporabe digitalnih virov.

(18) Naložbe v omrežja javnega prevoza in digitalno infrastrukturo za povezljivost so zlasti pomembne za strukturno prikrajšane regije in zaposlene z nizkimi dohodki na mestnih območjih. Pričakovati je, da bodo ukrepi podpirali tudi razogljičenje daljinskega ogrevanja in prihranke energije v gospodinjstvih. Poleg tega bi morali zmanjšati energijsko revščino in stroške zelenih naložb z naložbami za zamenjavo ogrevalnih sistemov na premog, ki onesnažujejo, s toplotnimi črpalkami in kotli na biomaso v stanovanjskih stavbah družin z nizkimi dohodki. Prav tako bi bilo treba podpreti socialne potrebe ranljivih oseb z lažjim dostopom do presejalnih zdravstvenih programov, večjimi zmogljivostmi na področju socialnega varstva in naložbami v socialnovarstveno infrastrukturo.

Načelo, da se ne škoduje bistveno

(19) V skladu s členom 19(3)(d) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.4 Priloge V k navedeni uredbi se pričakuje, da bo načrt za okrevanje in odpornost zagotovil, da noben ukrep(ocena A) za izvajanje reform in naložbenih projektov, vključenih v načrt za okrevanje in odpornost, ne bo bistveno škodoval okoljskim ciljem v smislu člena 17 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta[4] (načelo, da se ne škoduje bistveno). Češka je izvedla oceno skladnosti ukrepov, vključenih v načrt, z načelom, da se ne škoduje bistveno. Morebitne škodljive okoljske učinke vseh zadevnih ukrepov bi bilo treba obravnavati z ustreznimi zagotovili, tudi v okviru ustreznih mejnikov in ciljev, da se zagotovi izpolnjevanje veljavnih okoljskih meril. Po potrebi bi bilo treba določiti mejnike, da se zagotovi izvajanje blažilnih ukrepov za preprečitev znatne škode. To velja za ukrepe, ki podpirajo posodobitev distribucijskih omrežij za

[4] Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13).

daljinsko ogrevanje, zamenjavo kotlov na premog s plinskimi kondenzacijskimi kotli in kotli na biomaso v stanovanjskih in javnih stavbah ter protipoplavno zaščito.

Prispevek k zelenemu prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo

(20) V skladu s členom 19(3)(e) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.5 Priloge V k navedeni uredbi načrt za okrevanje in odpornost vsebuje ukrepe, ki v veliki meri (ocena A) prispevajo k zelenemu prehodu, vključno z biotsko raznovrstnostjo, ali k obravnavanju izzivov, ki iz tega izhajajo. Za ukrepe, ki podpirajo podnebne cilje, je namenjen znesek, ki predstavlja 41,6 % skupnih dodeljenih sredstev za načrt, izračunanih po metodologiji iz Priloge VI k Uredbi (EU) 2021/241. V skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2021/241 je načrt za okrevanje in odpornost skladen z informacijami iz nacionalnega energetskega in podnebnega načrta za obdobje 2021–2030.

(21) Pričakuje se, da bodo naložbe v obnovljive vire energije, posodobitev distribucijskih omrežij za daljinsko ogrevanje, zamenjava kotlov na premog ter izboljšanje energijske učinkovitosti stanovanjskih in javnih stavb pripomogle k temu, da bo Češka dosegla svoje cilje glede razogljičenja do leta 2030, in podprle prehod na krožno gospodarstvo. Za naložbe v plin in biomaso veljajo posebni pogoji, usmerjati pa bi jih morala trajnostna merila za obnovljive vire energije, ki jih bo sprejela Češka. Naložbe v trajnostni promet bi morale izboljšati železniško infrastrukturo in infrastrukturo za čisto mobilnost, vključno z elektromobilnostjo. To naj bi po pričakovanjih spodbudilo celoten ekosistem mobilnosti, ki je ključnega pomena za češko gospodarstvo.

(22) Pričakuje se, da bodo reforme in naložbe, povezane z varstvom narave in gospodarjenjem z vodami, do določene mere pomagale reševati izzive, s katerimi se sooča Češka pri prilagajanju podnebnim spremembam ter varstvu vodnih virov, narave in biotske raznovrstnosti.

Prispevek k digitalnemu prehodu

(23) V skladu s členom 19(3)(f) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.6 Priloge V k navedeni uredbi načrt za okrevanje in odpornost vsebuje ukrepe, ki v veliki meri (ocena A) prispevajo k digitalnemu prehodu ali k obravnavanju izzivov, ki iz tega izhajajo. Za ukrepe, ki podpirajo digitalne cilje, je namenjen znesek, ki predstavlja 22,1 % skupnih dodeljenih sredstev za načrt, izračunanih po metodologiji iz Priloge VII k Uredbi (EU) 2021/241.

(24) V načrtu so predlagani ambiciozni ukrepi za digitalno preobrazbo češkega gospodarstva s celovitim pristopom, kar prispeva k razvoju nacionalne ravni evropskega digitalnega ekosistema. Predlagani ukrepi združujejo naložbe v zelo visokozmogljiva omrežja in omrežja 5G, tehnološke predstavitvene projekte, izgradnjo kvantne komunikacijske infrastrukture, pomoč podjetjem pri izkoriščanju priložnosti zaradi digitalnih inovacij in olajšanje prenosa znanja s pomočjo vozlišč za digitalne inovacije ter centrov za testiranje in preskušanje. Da bi se odzvali na spreminjajoče se potrebe na trgu dela, načrt za okrevanje in odpornost spodbuja tudi digitalne spretnosti in znanja s programi za izpopolnjevanje in preusposabljanje ter digitalno reformo izobraževanja. Ukrepi za posredovanje digitalnih spretnosti in znanj učiteljem in učencem so združeni z zagotavljanjem opreme IT in povezljivosti šolam in učencem ob upoštevanju regionalnih in socialnih razlik.

(25) Reforme naj bi zagotovile, da bodo spremembe zaradi digitalne preobrazbe ostale trajnostne in učinkovite. V skladu s češkim načrtom bi se morala razširiti ponudba

storitev e-uprave in e-zdravja, kar bo po pričakovanjih povečalo učinkovitost javne uprave in izboljšalo poslovno okolje. Uvesti bi bilo treba spremembe in digitalizacijo postopka za pridobitev gradbenega dovoljenja, da se pospeši in poenostavi relevantne postopke. Reforma učnih načrtov v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju bi morala podpirati razvoj digitalne pismenosti učencev na Češkem. Načrt uvaja tudi izboljšan model upravljanja za učinkovit nadzor digitalne preobrazbe in digitalnih inovacij ter podporo tehnološkim zagonskim podjetjem. Zato se pričakuje, da bo načrt obravnaval pomembne vidike digitalne preobrazbe in digitalnega ekosistema kot celote ter na ta način izboljšal konkurenčnost češkega gospodarstva.

Trajen učinek

(26) V skladu s členom 19(3)(g) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.7 Priloge V k navedeni uredbi se pričakuje, da bo imel načrt za okrevanje in odpornost v veliki meri (ocena A) trajen učinek na Češko.

(27) Načrt Češke za okrevanje in odpornost predstavlja sveženj reform in naložb s poudarkom na slednjih, ki bi lahko imele trajen učinek na Češko. Načrt uvaja ukrepe, katerih cilj je vpeljati strukturne spremembe na področjih javne uprave, prometa, prihrankov in virov energije v gospodinjstvih, znanj in spretnosti ter izobraževanja, boja proti korupciji, raziskav in inovacij ter dostopa do zdravstvenega in dolgotrajne oskrbe. V načrtu je predstavljen ambiciozen program za digitalizacijo podjetij in podporo pri okrevanju za krepitev inovacijskega ekosistema, kar naj bi spodbudilo trajnostno rast in povečalo konkurenčnost Češke.

(28) Znatne naložbe naj bi po pričakovanjih prinesle trajne spremembe v češkem gospodarstvu. Naložbe v trajnostne načine prevoza, kot so železnice, in v energijsko učinkovito obnovo stanovanjskega fonda in javnih stavb bi morale zmanjšati onesnaževanje zraka in prispevati k zelenemu prehodu ter teritorialni koheziji. Naložbe v inovativna zagonska, mala, srednja in velika podjetja v okviru različnih shem financiranja, skupaj s krepitvijo inovacijskega ekosistema in javno-zasebnega sodelovanja ter naložbami v zelo visokozmogljiva omrežja, naj bi spodbudile inovacije in konkurenčnost čeških podjetij ter hkrati prispevale k zelenemu in digitalnemu prehodu. Načrtovane naložbe za digitalni prehod češkega pravosodnega sistema imajo dober potencial za okrepitev njegove učinkovitosti in odpornosti ter izboljšanje dostopa do pravnega varstva. Reforme zdravstvenega varstva so podprte z naložbami v specializirano oskrbo, e-zdravje, presejalne programe in celovito rehabilitacijo ter odlične raziskave na izbranih zdravstvenih področjih, kar bi lahko izboljšalo rezultate na področju zdravja. Naložbe v izobraževanje, usposabljanje in socialno varstvo prispevajo k socialni koheziji in blažitvi morebitnih posledic spreminjajočih se trendov na trgu dela in demografije. Dopolnjujejo jih dodatne naložbe v pripravo projektov, usposabljanje, ozaveščanje, metodološko in analitično podporo na osrednji, regionalni in lokalni ravni, da bi spodbudili zeleni in digitalni prehod ter čim bolj povečali učinek in črpanje dodatnih sredstev, vključno s sredstvi iz mehanizma za okrevanje in odpornost. Trajni učinek načrta je mogoče okrepiti tudi s sinergijami med načrtom in drugimi programi, ki se financirajo iz skladov kohezijske politike, zlasti z vsebinskim obravnavanjem globoko zakoreninjenih ozemeljskih izzivov in spodbujanjem uravnoteženega razvoja.

Spremljanje in izvajanje

(29) V skladu s členom 19(3)(h) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.8 Priloge V k navedeni uredbi so ureditve, predlagane v načrtu za okrevanje in odpornost, kolikor jih

dopolnjujejo dodatni ukrepi, navedeni v tem sklepu kot mejniki, za zagotovitev učinkovitega spremljanja in izvajanja načrta za okrevanje in odpornost, vključno s predvidenim časovnim razporedom, mejniki in cilji ter povezanimi kazalniki, minimalne (ocena B).

(30) Nacionalna ureditev za izvajanje načrta za okrevanje in odpornost je določena v resoluciji vlade št. 467 z dne 17. maja 2021. Svet za upravljanje nacionalnega načrta za okrevanje in odpornost je najvišji odločevalski in odobritveni organ, odgovoren za splošno usklajevanje in spremljanje načrta za okrevanje in odpornost. Ministrstvo za industrijo in trgovino, ki je pristojni organ za načrt za okrevanje in odpornost ter njegovo izvajanje, je pristojno za usklajevanje in spremljanje načrta za okrevanje in odpornost in poročanje o njem ter je glavna kontaktna točka za Komisijo. Ta organ bi moral pripraviti zahtevke za plačila za Komisijo, ko lastniki komponent izjavijo, da so zadevni mejniki doseženi, revizijski organ ministrstva za finance pa opravi revizijo sistema, ki vključuje vsebinsko preverjanje podatkov o navedenih mejnikih in ciljih. Ministrstvo za industrijo in trgovino je po nedavni reviziji drugih programov EU prejelo revizijsko mnenje s pridržkom, ker niso vzpostavljeni učinkoviti ukrepi za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje primerov nasprotij interesov. Določijo se namenski mejniki za zagotovitev, da bodo te pomanjkljivosti odpravljene pred prvim zahtevkom za plačilo.

(31) Države članice bi morale zagotoviti, da se finančna podpora v okviru mehanizma sporoči in navede v skladu s členom 34 Uredbe (EU) 2021/241. V okviru instrumenta za tehnično podporo ali drugih sektorskih orodij, kot je mehanizem za podporo politikam v okviru programa Obzorje, se lahko zahteva tehnična podpora za pomoč državam članicam pri izvajanju njihovega načrta.

Izračun stroškov

(32) V skladu s členom 19(3)(i) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.9 Priloge V k navedeni uredbi je utemeljitev v načrtu o znesku ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost v srednji meri (ocena B) razumna in verjetna, je skladna z načelom stroškovne učinkovitosti ter sorazmerna s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.

(33) Češka je za večino stroškov ukrepov iz načrta predložila ocene, ki temeljijo na ustrezni utemeljitvi, dokazih in metodologiji. Informacije in dokazila o izračunu stroškov so bili predloženi v srednji meri. V mnogih primerih so stroški predstavljeni v primerjavi s preteklimi projekti ali podatki o javnih razpisih za podobne naložbe, izvedene na Češkem ali v drugih državah članicah. Kjer to ni bilo mogoče, so ocene stroškov večinoma zagotovljene s pristopi od spodaj navzgor na podlagi tržnih cen velikih stroškovnih dejavnikov. Pri več manjših ukrepih so podrobna pojasnila ocen stroškov ali dokazila omejena. V skladu s temi informacijami ni podatkov o tem, da bi bile okrnjene splošna razumnost, verjetnost in dodatnost ocenjenih stroškov. Poleg tega je ocenjeni skupni strošek načrta za okrevanje in odpornost v skladu z načelom stroškovne učinkovitosti in je sorazmeren s pričakovanim nacionalnim gospodarskim in socialnim učinkom.

Zaščita finančnih interesov

(34) V skladu s členom 19(3)(j) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.10 Priloge V k navedeni uredbi so ureditve, predlagane v načrtu za okrevanje in odpornost, kolikor jih dopolnjujejo dodatni ukrepi kot mejniki iz tega sklepa, ustrezni (ocena A) za

preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in nasprotij interesov pri uporabi sredstev, zagotovljenih v skladu z navedeno uredbo, in pričakuje se, da se bo z ureditvami učinkovito preprečilo dvojno financiranje iz navedene uredbe in drugih programov Unije. To ne posega v uporabo drugih instrumentov in orodij za spodbujanje in zagotavljanje skladnosti s pravom EU, tudi za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in nasprotij interesov ter zaščito proračuna Unije v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta.

(35) Sistem notranje kontrole, opisan v načrtu za okrevanje in odpornost, kot ga dopolnjujejo dodatni ukrepu kot mejniki iz tega sklepa, temelji na zanesljivih postopkih in strukturah ter jasno opredeljuje akterje ter njihove vloge in obveznosti za izvajanje nalog notranje kontrole. Sistem notranje kontrole sestavljata naslednji ravni: (i) preverjanja upravljanja, ki jih izvajajo lastniki komponent in usklajevalni organ na ravni ministrstva za industrijo in trgovino; in (ii) revizije, ki jih izvaja nacionalni revizijski organ v okviru ministrstva za finance. Na splošno je opis sistema notranje kontrole in drugih ustreznih ureditev v načrtu za okrevanje in odpornost, vključno z zbiranjem in dajanjem na voljo podatkov o končnih prejemnikih, sprejemljiv za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje korupcije, goljufij in nasprotja interesov pri uporabi sredstev v okviru Uredbe (EU) 2021/241 ter za preprečevanje dvojnega financiranja iz navedene uredbe in drugih programov Unije.

(36) Določeni so dodatni mejniki, ki zahtevajo (i) pregled skladnosti nacionalnih postopkov za zagotovitev, da je uporaba dejanskega lastništva v okviru sistema notranje kontrole instrumenta v celoti usklajena z opredelitvijo „dejanskih lastnikov“ iz člena 3(6) Direktive 2015/849, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2018/843, (ii) da usklajevalni organ izda smernice o preprečevanju in obvladovanju nasprotij interesov v skladu s finančno uredbo in veljavnim nacionalnim pravom za lastnike komponent in druge subjekte, ki izvajajo reforme in naložbe v okviru načrta za okrevanje in odpornost; to bi moralo dodatno okrepiti ukrepe za zaščito proračuna EU pred goljufijami in nepravilnostmi, (iii) da revizijski organ sprejme revizijsko strategijo, ki zagotavlja neodvisno in učinkovito revizijo izvajanja mehanizma za okrevanje in odpornost, ter (iv) da svet za upravljanje nacionalnega načrta za okrevanje in odpornost odobri in izvaja postopke za sistem zbiranja, shranjevanja in obdelave podatkov v zvezi z vsemi končnimi prejemniki, vključno z vsemi dejanskimi lastniki, kot so opredeljeni v členu 3 Direktive (EU) 2015/849. Vsi ti mejniki morajo biti izpolnjeni, preden je Komisiji predložen prvi zahtevek za plačilo.

(37) Čeprav je opis sistema notranje kontrole in drugih ureditev za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje nasprotij interesov sprejemljiv, mora revizijski organ zaradi resnih pomanjkljivosti v češkem sistemu upravljanja in nadzora za preprečevanje nasprotij interesov, kot so bile potrjene z nedavno revizijo drugih programov EU, izvesti posebno revizijo uspešnosti sistema notranje kontrole. Poročilo mora vsebovati revizijsko mnenje brez pridržka o uspešnosti sistema notranje kontrole za preprečevanje nasprotij interesov na ravni načrta za okrevanje in odpornost, zlasti da so (i) zbiranje, shranjevanje in obdelava podatkov v zvezi z vsemi končnimi prejemniki, vključno z vsemi dejanskimi lastniki, kot so opredeljeni v členu 3(6) Direktive (EU) 2015/849, (ii) sistem notranje kontrole za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje nasprotij interesov v skladu s členom 61 finančne uredbe in (iii) nacionalni postopki nadzora za preprečevanje nasprotij interesov za vse dejanske lastnike uspešni. V skladu s členom 20(5)(e) Uredbe (EU) 2021/241 bi morala Češka

izvajati te ukrepe, če želi delovati skladno s členom 22 navedene uredbe, in potrditi izvajanje s prvim zahtevkom za plačilo. V poročilu bi morale biti opisane ugotovljene slabosti in pomanjkljivosti ter sprejeti popravljalni ukrepi.

(38) Češka je navedla, da poteka razprava o informacijskem sistemu za upravljanje mejnikov in ciljev ter poročanje o njih, da bi izpolnila posebne zahteve glede upravljanja in poročanja, opisane v načrtu za okrevanje in odpornost. Mejnik bi moral zagotoviti, da se sistem repozitorijev za spremljanje izvajanja Mehanizma vzpostavi in začne delovati do prvega zahtevka za izplačilo. Sistem bi moral vključevati najmanj naslednje funkcije: (a) zagotavljanje zbiranja podatkov in spremljanje doseganja mejnikov in ciljev ter (b) zbiranje, shranjevanje in zagotavljanje dostopa do podatkov, ki so zahtevani v členu 22(2)(d)(i) do (iii) Uredbe (EU) 2021/241 v skladu s členom 22(2)(e) navedene uredbe.

(39) Trden protikorupcijski okvir je nepogrešljiv za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje nepravilnosti, kot so goljufije, korupcija ali nasprotje interesov pri uporabi sredstev v skladu z Uredbo (EU) 2021/241. Za preprečevanje, odkrivanje in odpravljanje goljufij, korupcije in nasprotij interesov je treba v okviru izvajanja načrta okrepiti zakonodajni okvir za boljše preprečevanje korupcije.

Skladnost načrta

(40) V skladu s členom 19(3)(k) Uredbe (EU) 2021/241 in oddelkom 2.11 Priloge V k navedeni uredbi načrt v srednji meri (ocena B) vključuje ukrepe za izvajanje reform in javnih naložbenih projektov, ki predstavljajo usklajeno delovanje.

(41) Češki načrt za okrevanje in odpornost predstavlja celovit sveženj ukrepov z močnim poudarkom na naložbah. Načrt temelji na šestih prednostnih nalogah: digitalna preobrazba, trajnostna prometna infrastruktura, izobraževanje in trg dela, institucije in podpora podjetjem, raziskave in inovacije ter zdravje in odpornost prebivalstva. Te prednostne naloge se izvajajo s 26 komponentami. Obstajajo sinergije med več komponentami. Načrt zagotavlja, da so reforme in naložbe na splošno uravnotežene. Vendar pri nekaterih komponentah naložb ne spremljajo ustrezne reforme. Jasna je potreba po vzpostavitvi sistematične komplementarnosti s financiranjem v okviru kohezijske politike, nekaj primerov pa je predstavljenih pri komponentah. Razmejitvene črte so dovolj razvite, vendar bi morale biti odvisne tudi od dokončnega oblikovanja partnerskega sporazuma in programov kohezijske politike.

Enakost

(42) Češki načrt za okrevanje in odpornost vključuje vrsto ukrepov, za katere se pričakuje, da bodo obravnavali izzive v državi na področju enakosti spolov in enakih možnosti za vse. Glede enakosti spolov je načrt zasnovan s ciljem, da bi povečal udeležbo žensk z mladimi otroki na trgu dela z znatnimi naložbami v predšolske ustanove za otroke, mlajše od treh let. Načrt vključuje tudi zakonodajno reformo za boljše usmerjanje aktivnih politik trga dela na najranljivejše skupine. Del načrta, ki obravnava neenakosti v izobraževanju, vključuje okrepljeno podporo za šole z visokim deležem otrok iz socialno-ekonomsko prikrajšanih okolij, usposabljanje in mentorstvo za učitelje, ki se ukvarjajo s heterogenimi skupinami učencev, ter dodatno tutorstvo za otroke, pri katerih obstaja tveganje, da bodo neuspešni zaradi dolgega zaprtja šol. Načrt predvideva tudi naložbe v digitalno opremo šol, da se prikrajšanim učencem in študentom zagotovi dostop do učenja. Vendar v načrtu ni izrecno navedeno, kako naj bi ukrepi po pričakovanjih obravnavali izzive, s katerimi se sooča romska skupnost.

Položaj in potrebe invalidov so obravnavani v več delih načrta, tudi v zvezi z novim gradbenim zakonikom, prenovo in boljšo dostopnostjo stavb, digitalizacijo, e-zdravjem in socialno oskrbo. Obravnavani so tudi izzivi, s katerimi se soočajo starejši, zlasti z izboljšanjem kakovosti in dostopnosti dolgotrajne oskrbe, socialnega varstva in zdravstva. Načrtovane so posebne naložbe v energijsko učinkovitost za gospodinjstva iz prikrajšanih družbenih skupin.

Samoocena varnosti

(43) V načrt je vključena samoocena varnosti za naložbe v digitalne zmogljivosti in povezljivost v skladu s členom 18(4)(g) Uredbe (EU) 2021/241. Načrt predvideva naložbe v digitalno infrastrukturo, kot so visokozmogljiva omrežja hitrosti in omrežja 5G, infrastruktura IKT, vključno z oblakom za e-upravo, razvoj kibernetske varnosti in kvantna komunikacijska infrastruktura.

Čezmejni projekti in projekti, ki vključujejo več držav

(44) V načrtu je predlaganih več projektov s čezmejno razsežnostjo, predvsem v zvezi z digitalnim prehodom. Podpira raziskave in razvoj v podjetjih ter evropska in nacionalna vozlišča za digitalne inovacije, da se spodbudi digitalna preobrazba malih in srednjih podjetij, pa tudi vzpostavitev evropskega centra za preizkušanje in eksperimentiranje. Načrt predvideva več naložb, ki so del čezmejnih pobud ali mrež, vključno z novim evropskim centrom odličnosti za umetno inteligenco, potencialnim pomembnim projektom skupnega evropskega interesa za mikroelektroniko in povezljivost s posebnim poudarkom na mikroprocesorjih, vzpostavitvijo in krepitvijo zmogljivosti prenosa znanja za digitalne tehnologije ter evropsko infrastrukturo za storitve blokovne verige. Načrt podpira tudi izgradnjo kvantne komunikacijske infrastrukture, sodelovanje Češke v omrežjih 5G in vzpostavitev ekosistemov 5G v vseh državah članicah.

Postopek posvetovanja

(45) Češki organi so pred predložitvijo načrta izvedli postopek posvetovanja v skladu z nacionalnim pravnim okvirom, predvsem v okviru tristranskega foruma s predstavniki socialnih partnerjev. O načrtu so opravili tudi standardno medresorsko posvetovanje in parlamentarno razpravo. Za zagotovitev, da bodo ustrezni akterji prevzeli odgovornost, je ključnega pomena, da v celotnem obdobju izvajanja naložb in reform iz načrta sodelujejo vsi zadevni lokalni organi in deležniki, vključno s socialnimi partnerji.

Pozitivna ocena

(46) Potem ko je Komisija pozitivno ocenila češki načrt za okrevanje in odpornost z ugotovitvijo, da načrt zadovoljivo izpolnjuje merila za oceno iz Uredbe (EU) 2021/241, bi bilo treba v skladu s členom 20(2) navedene uredbe v tem sklepu določiti reforme in naložbene projekte, potrebne za izvajanje načrta, ustrezne mejnike, cilje in kazalnike ter znesek, ki ga Unija da na voljo v obliki nepovratne finančne podpore.

Finančni prispevek

(47) Ocenjeni skupni stroški načrta za okrevanje in odpornost Češke znašajo 179 142 931 000 CZK, kar je 7 035 697 549 EUR glede na referenčni menjalni tečaj ECB med EUR in CZK z dne 1. junija 2021. Ker načrt za okrevanje in odpornost zadovoljivo izpolnjuje merila za oceno iz Uredbe (EU) 2021/241 in ker je znesek

ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost nižji od najvišjega finančnega prispevka, ki je na voljo za Češko, bi moral biti finančni prispevek, dodeljen za načrt za okrevanje in odpornost Češke, enak znesku ocenjenih skupnih stroškov načrta za okrevanje in odpornost.

(48) V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 je treba izračun najvišjega finančnega prispevka za Češko posodobiti do 30. junija 2022. Zato bi bilo treba v skladu s členom 23(1) navedene uredbe za Češko dati na voljo znesek za pravno obveznost, ki se sprejme do 31. decembra 2022. Po potrebi bi moral Svet po posodobitvi najvišjega finančnega prispevka na predlog Komisije brez nepotrebnega odlašanja spremeniti ta sklep tako, da vanj vključi posodobljeni najvišji finančni prispevek.

(49) Podpora, ki se zagotovi, se financira z izposojanjem sredstev s strani Komisije v imenu Unije na podlagi člena 5 Sklepa Sveta (EU, Euratom) 2020/2053[5]. Podpora bi se morala izplačati v obrokih, potem ko bo Češka zadovoljivo izpolnila ustrezne mejnike in cilje, ki so opredeljeni v zvezi z izvajanjem načrta za okrevanje in odpornost.

(50) Češka je zaprosila za predhodno financiranje v višini 13 % finančnega prispevka. Ta znesek bi se moral dati Češki na voljo pod pogojem, da začne veljati sporazum o financiranju iz člena 23(1) Uredbe (EU) 2021/241, in v skladu z navedenim sporazumom.

(51) Ta sklep ne bi smel posegati v izid postopkov v zvezi z dodeljevanjem sredstev Unije v okviru katerega koli drugega programa Unije poleg tistega iz Uredbe (EU) 2021/241 ali v postopke v zvezi z izkrivljanjem delovanja notranjega trga, ki se morda izvajajo, zlasti na podlagi členov 107 in 108 Pogodbe. Sklep ne prevlada nad zahtevo, da države članice Komisijo na podlagi člena 108 Pogodbe obvestijo o primerih morebitne državne pomoči –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1
Odobritev ocene načrta za okrevanje in odpornost

Ocena načrta za okrevanje in odpornost Češke na podlagi meril iz člena 19(3) Uredbe (EU) 2021/241 se odobri. Reforme in naložbeni projekti v okviru načrta za okrevanje in odpornost, ureditve in časovni razpored za spremljanje in izvajanje načrta za okrevanje in odpornost, vključno z ustreznimi mejniki in cilji, zadevni kazalniki v zvezi z izpolnjevanjem predvidenih mejnikov in ciljev ter ureditve za zagotavljanje popolnega dostopa Komisije do zadevnih osnovnih podatkov so določeni v Prilogi k temu sklepu.

Člen 2
Finančni prispevek

1. Unija da Češki na voljo finančni prispevek v obliki nepovratne podpore v višini 7 035 697 549 EUR. Znesek v višini 3 537 379 398 EUR se da na voljo za pravno obveznost, ki se sprejme do 31. decembra 2022[6]. Ob upoštevanju posodobitve iz

[5] UL L 424, 15.12.2020, str. 1.

[6] Ta znesek ustreza znesku, ki je na voljo kot pravna obveznost do 31. decembra 2022, potem ko se odbije sorazmerni delež odhodkov Češke iz člena 6(2) Uredbe (EU) 2021/241, ki je izračunan v skladu z metodologijo iz člena 11 navedene uredbe.

člena 11(2) Uredbe (EU) 2021/241, pri kateri se za Češko izračuna znesek, ki je enak ali višji od navedenega zneska, se da na voljo dodaten znesek v višini 3 498 318 151 EUR za pravno obveznost, ki se sprejme med 1. januarjem 2023 in 31. decembrom 2023.

2. Komisija da Češki na voljo finančni prispevek Unije v obrokih v skladu s Prilogo k temu sklepu. Znesek v višini 914 640 681 EUR se izplača kot predhodno financiranje in je enak 13 odstotkom finančnega prispevka. Komisija lahko predhodno financiranje in obroke izplača v eni ali več tranšah. Višina tranš je odvisna od razpoložljivosti sredstev.

3. Predhodno financiranje se izplača pod pogojem, da začne veljati sporazum o financiranju iz člena 23(1) Uredbe (EU) 2021/241, in v skladu z navedenim sporazumom. Predhodno financiranje se obračuna tako, da se sorazmerno odšteje od plačila obrokov.

4. Izplačilo obrokov v skladu s sporazumom o financiranju je pogojeno z razpoložljivim financiranjem in sklepom Komisije, sprejetim v skladu s členom 24 Uredbe (EU) 2021/241, da Češka zadovoljivo izpolnjuje ustrezne mejnike in cilje, opredeljene v zvezi z izvajanjem načrta za okrevanje in odpornost. S pridržkom začetka veljavnosti pravnih obveznosti iz odstavka 1 je za upravičenost do plačila mejnike in cilje treba doseči najpozneje do 31. avgusta 2026.

Člen 3
Naslovnik

Ta sklep je naslovljen na Češko republiko.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik